

Република Србија

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ

КОНКУРЕНЦИЈЕ

Број: 6/0-02-489/2016-5

Датум: 15. јул 2016. године

Београд

Члан Савета Комисије за заштиту конкуренције по овлашћењу председника Комисије за заштиту конкуренције бр. 1/0-06-474/2016-1 од 14. јуна 2016. године, на основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), чл. 192. ст. 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/2010) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/2011), одлучујући по пријави концентрације заведеној под бројем 6/0-02-489/2016-1, коју је поднело привредно друштво Sanofi, са седиштем на адреси 54 Rue La Voé tie, 75008 Париз, Француска, које заступа пуномоћник адвокат Бојан Вучковић и остали адвокати из адвокатске канцеларије Karanović & Nikolić, из Београда, ул. Ресавска бр. 23, дана 15. јула 2016. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем појединачне контроле привредног друштва Sanofi, са седиштем на адреси 54 Rue La Voé tie, 75008 Париз, Француска, регистровано у Трговачком регистру Париза са матичним бројем 395 030 844, над пословањем које се односи на медицинске производе за широку потрошњу (Consumer Healthcare) привредног друштва Boehringer Ingelheim, са седиштем на адреси Binger Str. 173, 55216 Ингелхајм, Немачка, путем преноса целокупне имовине релевантне искључиво за пословање које се односи на медицинске производе за широку потрошњу (Consumer Healthcare).

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је друштво Sanofi, са седиштем на адреси 54 Rue La Voé tie, 75008 Париз, Француска, у целости извршило своју обавезу плаћања таксе за издавање овог решења дана 04. 07. 2016. године, уплатом укупног износа од 25.000,00 евра (словима: двадесетпетхиљада евра) на рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Народне банке Србије.

Образложење

Привредно друштво Sanofi, са седиштем у Паризу, Француској, поднело је дана 29. 06. 2016. године преко пуномоћника пријаву концентрације која настаје стицањем појединачне контроле над пословањем које се односи на медицинске производе за широку потрошњу (Consumer Healthcare) привредног друштва Boehringer Ingelheim, са предлогом да Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) одлучи и одобри исту у скраћеном поступку. Накнада за издавање акта је уплаћена у целости.

По поднетом захтеву за заштиту података у смислу чл. 45. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон), одлучено је посебним закључком.

Одлучујући по поднетој пријави, члан Савета Комисије, по овлашћењу председника Комисије бр. 1/0-06-474/2016-1 од 14. јуна 2016. године, је размотрио поднету пријаву са прилозима, те је закључио да треба одлучити као у диспозитиву овог решења из разлога који ће даље бити образложени.

Увидом у достављену документацију, Комисија је утврдила да је пријава потпуна и поднета у складу са Законом и са чл. 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 05/2016). Увидом у изводе из одговарајућих регистара привредних субјеката, овде учесника концентрације, у њихове финансијске извештаје, као и у друге достављене доказе, утврђено је следеће.

Учесници концентрације

Учесник концентрације Sanofi (у даљем тексту: стицалац контроле или Sanofi) је јавно котирана компанија, чијим акцијама се тргује на Euronext-у и Њујоршкој берзи. Регистрована је у Трговачком регистру Париза са матичним бројем 395 030 844. Sanofi је крајње матично друштво глобалне групе активне у пословима здравствене заштите, коју чини око 400 зависних друштава, чија листа се налази у списима предмета. Активан је у истраживању, развоју, производњи и продаји производа за здравствену заштиту, и организован у три кључне активности: лекови, вакцине за људе и здравствена заштита животиња. У 2015. години, остварио је светски приход од [...] ¹ милиона евра. У Србији има зависно друштво Sanofi-Aventis d.o.o. Beograd, регистровано у Агенцији за привредне регистре (АПР) под матичним бројем 20231556, претежна регистрована делатност „Делатност рекламних агенција“, шифра делатности: 7311. Сва зависна друштва стицаоца контроле се, у смислу члана 5. Закона, третирају као један учесник на тржишту.

У оквиру фармацеутске активности, Sanofi је специјализован за следеће терапеутске области: дијабетес, ретке болести и мултиплекс склероза, онкологија и остали производи. Стицалац контроле је активан како у сегменту производа који се издају на рецепт, укључујући и генеричке производе, тако и у сегменту производа који се издају без рецепта (тзв. ОТС производи). У 2015. години, остварио је нето продају [...] евра, у оквиру ког износа се на ОТС производе односи [...] евра. У Србији, Sanofi врши продају [...]. Најзначајнији регистровани производи у овом сегменту су Bronchicum (R5C) и No-Spa (A3A).

Boehringer Ingelheim, са седиштем на адреси Binger Str. 173, 55216 Ингелхајм, Немачка (у даљем тексту: ВІ), је независна пословна групација у породичном власништву, чије је матично друштво С.Н. Boehringer Sohn AG&Co. KG. (командитно друштво). ВІ је активна у развоју, производњи, дистрибуцији и маркетингу фармацеутских производа, и то: производа који се издају на рецепт, ОТС („Over the Counter“) фармацеутских производа који се купују без рецепта, биофармацеутских и производа из области здравља животиња. У свету има 145 повезаних друштава. У 2015. години, остварио је светски приход од [...] евра.

Циљно пословање у предметној концентрацији је пословање ВІ-а које је активно у истраживању, развоју, производњи и маркетингу хуманих ОТС фармацеутских производа за различите индикације, превасходно у области гастро-интестиналних третмана, производа за кашаљ и прехладе, витамина и тзв. well-being производа за очување и побољшање здравља, болове и друге производе. Продају реализују преко веледрогерија, апотека, дрогерија и супермаркета, у зависности од локалних прописа земље у којој послују. У 2015. години, у оквиру овде циљног пословања, остварен је светски приход од [...] евра. ВІ циљно пословање у Србији је остварило приход од [...] евра у 2015. години. Најзначајнији регистровани производи

---

1 Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

су Bisolvon (R5C) и Buscopan (A3A). У Србији, сви производи циљног пословања продају се велетрговцима, без директне продаје апотекама.

ВI је присутно у Србији преко:

- зависног друштва Boehringer Ingelheim Serbia d.o.o. са седиштем у Београду, регистровано у Агенцији за привредне регистре (АПР) под матичним бројем 20579056, претежна регистрована делатност „Трговина на велико фармацеутским производима“, шифра делатности: 4646; и
- Представништва Boehringer Ingelheim Pharma GmbH, са седиштем у Београду, регистровано у Агенцији за привредне регистре (АПР) под матичним бројем 29001294, претежна регистрована делатност „Остале услужне активности подршке пословању“, шифра делатности: 8299.

Опис трансакције и акт о концентрацији

Предметном трансакцијом стицалац контроле преузима циљно пословање путем замене имовине, тако што ће његово пословање у области здравља животиња бити пренето на ВI, све на глобалном нивоу. Према наводима у пријави, предвиђено преузимање пословања у области здравља животиња (Merial) представља посебну концентрацију у смислу Уредбе Европске комисије о концентрацијама (EC Merger Regulation) и Закона, те ће бити предмет посебне нотификације.

Акт о концентрацији је Уговор о купопродаји, закључен 26. 06. 2016. године између овде учесника концентрације, којим су уређени међусобни односи у погледу преноса циљног пословања. Тренутно је сва предметна имовина у власништву већег броја зависних друштава ВI пословне групације. Пренос циљног пословања обухвата, између осталог, имовину, опрему и покретне погоне, инвентар, књиге и евиденцију пословања, интелектуалну својину, дозволе за стављање у промет, пословне уговоре, као и сву другу имовину, права и активу који су искључиво повезани са циљним пословањем. Пренос укључује и преузимање 100% удела у две компаније које тренутно контролише ВI, и чија делатност је везана за ОТС хумане производе. Ради се о друштвима Pharmaton AG и SSP Co.Ltd, са којим се преузима и погон у граду Нарита у Јапану.

Услови за подношење пријаве

Из свега наведеног произлази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу чл. 17. ст. 1. тач. 2. Закона.

Учесник на тржишту који стиче контролу има обавезу пријаве концентрације у смислу чл. 61. ст. 1. тач. 1. Закона, што је утврђено увидом у податке о приходима и у финансијске извештаје учесника концентрације, из којих произлази да је на светском тржишту остварио приход од 14.798 милиона евра, а у Србији од 21,43 милиона евра, у 2015. као претходној обрачунској години.

Пријава је поднета благовремено у складу са чл. 63. ст. 1. тач. 1. Закона, и у складу са чл. 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 05/2016).

Релевантно тржиште

Релевантно тржиште одређено је у складу са чл. 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља

територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Полазећи од својстава, намене и цене предметног скупа роба/услуга, односно од стварне делатности учесника концентрације, одређено је релевантно тржиште производа у конкретном случају, уважавајући дефиницију коју је дао подносилац пријаве. Комисија је размотрила активности учесника концентрације у Србији претходно у овом Образложењу, тако да исто неће понављати.

Образлажући предлог релевантног тржишта подносилац Пријаве је дао и следеће уводне напомене. У случајевима анализе фармацеутског сектора уобичајено је да се користи анатомско терапијско хемијска (Anatomical Therapeutic Chemical: АТС) класификација лекова коју је развила Европска асоцијација за истраживање фармацеутског тржишта (European Pharmaceutical Marketing Research Association: EphMRA), и коју воде EphMRA и Intercontinental Medical Statistics - (IMS). IMS је водеће глобално друштво за информатичке и технолошке услуге које пружа клијентима у здравственој индустрији решења за мерење и унапређење њиховог учинка, чија подаци о вредности тржишта су коришћени и у овом поступку (касније у тексту). АТС класификација је хијерархијски и кодиран систем који врши класификацију лекова на четири нивоа према њиховим индикацијама, терапијској примени, саставу и начину деловања. Први ниво (АТС1) је најопштији ниво и подељен је у 16 категорија (А, В, С, D итд.). Други ниво (АТС2) представља или фармаколошку или терапијску групу. Трећи ниво (АТС3) даље групише медицинске производе по специфичним терапијским индикацијама, тј. њиховој намераваној примени. Четврти ниво (АТС4) представља даљу поделу која може бити заснована на терапијским или (чешће) фармаколошким критеријумима као што су класа молекула, формулација или начин деловања. Подносилац пријаве сматра да се АТС3 класа може прихватити као довољна основа за дефинисање релевантног тржишта и у предметном случају, имајући у виду начелну предност ове класификације да је развијена и да се води за комерцијалне потребе, као и да има директан приступ статистици. Заснована је на финалним дозираним фармацеутским производима и њиховим одобреним индикацијама у различитим земљама (које се могу у неким случајевима разликовати од земље до земље).

Имајући у виду праксу Комисије у дефинисању релевантног тржишта у фармацеутском сектору (нпр. решења бр. 6/0-02-603/2015, бр. 6/0-02-457/2014, итд.), као и наводе подносиоца, Комисија сматра да се, и у конкретном случају, може прихватити дефинисање релевантног тржишта производа према специфичним терапијским индикацијама појединих фармацеутских производа и њиховој намераваној примени, тј. АТС3 нивоу.

Учесници концентрације су идентификовали преклапања активности само у две АТС 3 класе, па стога подносилац сматра да би исте требало сматрати релевантним тржиштима производа. Ради се о класи R5C (експекторанти) и А3А (антиспазмодици и антихолинергици). Циљно пословање је такође присутно у Србији у класи А6А (лекови за опстипацију), при чему је тржишни удео износио око /20-30% у 2015. год., са јаком конкуренцијом од стране Stada (Nemofarm), Belupo, Allergana и др. Међутим Sanofi није био присутан у овој класи у претходне три године, тако да се не може сматрати да предметна концентрација има утицаја на ово тржиште.

Експекторанти су лекови који повећавају бронхијално излучивање и избацивање секрета ваздушним путем из плућа. Користе се у смешама за кашаљ за плућно искашљавање. Европска комисија је ову класу производа третирала као посебно тржиште, нпр. у својим одлукама M.6705 Procter&Gamble/Teva Pharmaceutic из 2012. године, M5865 Teva/Ratiopharm из 2010. године итд.

Антиспазмодици и антихолинергици се користе за ублажавање грчева, нарочито у дигестивном систему, при чему ова класа обухвата и фармацетске производе који се издају на рецепт и оне који се издају без рецепта. Као пример да ова класа чини посебно релевантно тржиште производа, подносилац је навео став који је Европска комисија заузела у својој одлуци М.5253 Sanofi-Aventis/Zentiva, и то да „већина конкурената учесника у земљама на које концентрација има утицаја, и већина veleпродаваца, потврдила је АТС3 приступ, али под условом потенцијалног разликовања ОТС производа и производа који се издају на рецепт“. У сваком случају, Европска комисија је у овој својој одлуци, питање разликовања ОТС и производа који се издају на рецепт, оставила отворено. Подносилац сматра да, с обзиром да се учесници не преклапају значајно у R5C и А3А класама у Србији, дефиниција релевантног тржишта у овом сегменту такође може остати отворена.

Из Пријаве произлази да ниједна од страна нема производне капацитете и не бави се производњом релевантних производа у Србији, нити има своју малопродајну мрежу. С обзиром да су учесници концентрације присутни на нивоу трговине на велико, дефинисање релевантних тржишта производа за наведене категорије, своди се на трговину на велико.

За оцену ефеката предметне концентрације, релевантно тржиште производа се одређује као тржиште трговине на велико експекторантима (класа R5C нивоа АТС3), као и трговине на велико антиспазмодицима и антихолинергицима (класа А3А нивоа АТС3). За оцену ефеката предметне концентрације, нарочито с обзиром на предмет трансакције (Consumer Healthcare тј. хумани ОТС фармацеутски производи), Комисија је имала у виду и поделу лекова на оне који се издају на рецепт (Rx) и оне који се издају без рецепта (ОТС) као и да ови лекови припадају засебним тржиштима производа, чак и када су сврстани у исту АТС3 класу или садрже идентичан активан састојак. Разлог за наведено је да су медицинске индикације (укључујући потенцијалне споредне ефекте), правни оквир, промет, дистрибуција и правила о надокнади различити за ове две категорије лекова.

Имајући у виду националне разлике у погледу формирања цена, регулаторног оквира и канала дистрибуције, за оцену предметне концентрације релевантно географско тржиште је национална територија Републике Србије, у складу са чл. 6. ст. 3. у вези чл. 2. Закона.

Оцена ефеката концентрације

Подносилац пријаве сматра да „преклапање“ између учесника концентрације нема негативних ефеката, с обзиром на следеће: укупни приходи остварени од продаје релевантних производа су „релативно минимални“, јер су [...] у свакој посматраној години; на тржишту експектораната (R5C), укупни тржишни удео учесника био је /20-30%; на тржишту антиспазмодика и антихолинергика (А3А), тржишни удео подносиоца се током година смањује, да би у претходној 2015. години, био /0-5%, са минималним приходом од око [...] евра, при чему се позивају на став Комисије, да увећање до 5% нема за последицу било какве негативне ефекте (нпр. предмет Хемофарм/Иванчић и синови).

Подносилац пријаве је изнео процену вредности релевантних тржишта (према оствареној вредности продаје у еврима), као и процену тржишних удела како учесника концентрације појединачно, тако и њихових главних конкурената. Извор података је IMS.

Вредност релевантног тржишта експектораната (R5C): у 2013. години износила је [...] евра, вредност продаје Sanofiја износила је [...] евра, односно /5-10%, а циљног пословања [...] евра, што чини /5-10%; у 2014. години износила је [...] евра, вредност продаје Sanofiја износила је [...] евра, односно /5-10%, а циљног пословања [...] евра, што чини /10-20%; у 2015. години износила је [...] евра, вредност продаје Sanofiја износила је [...] евра, односно /5-10%, а циљног пословања [...] евра, што чини /10-20%. Главни конкуренти у 2015. години су: Bonifar са /20-

30% тржишног учешћа (продаја од [...] евра), Salveo са /10-20% тржишног учешћа (продаја од [...] евра), Menarini са /5-10% тржишног учешћа (продаја од [...] евра), Stada са /5-10% тржишног учешћа (продаја од [...] евра), Roche са /5-10% тржишног учешћа (продаја од [...] евра), док остали конкуренти имају /0-5% учешћа. У претходне три године није било значајних улазака на релевантно тржиште, односно нови учесници на тржишту R5C-а, Johnson&Johnson (/0-5% учешћа у 2014. и 2015. год.) и Nordvik (/0-5% учешћа у 2014. и 2015. год.) остварили су веома мали приход, као и Theiss Naturwaren и Montavit у 2015. години (/0-5% учешћа).

Вредност релевантног тржишта антиспазмодика и антихолинергика (АЗА): у 2013. години износила је [...] евра, док је вредност продаје Санофија износила [...] евра, односно /0-5%, а циљног пословања [...] евра, што чини /70-80%; у 2014. години износила је [...] евра, док је вредност продаје Санофија износила [...] евра, односно /0-5%, а циљног пословања [...] евра, што чини /70-80%; у 2015. години износила је [...] евра, док је вредност продаје Санофија износила је [...] евра, односно /0-5%, а циљног пословања [...] евра, што чини /70-80%. Главни конкуренти у 2015. години су Mylan са /20-30% тржишног учешћа (продаја од [...] евра), и Belupo са /5-10% тржишног учешћа (продаја од [...] евра). У претходне три године није било улазака. Подносилац сматра да би друге фармацеутске компаније, које су присутне у Србији на другим тржиштима, могле да уђу и на овде релевантна тржишта, и то GlaxoSmithKline и/или Reckitt Benckiser на тржиште R5C-а, а Abbott, Takeda или Menarini на АЗА тржиште.

Из података у пријави произлази да процењена вредност релевантних тржишта у Србији не варира битно у протекле три године. Даље подносилац пријаве оцењује да ће доћи до раста ОТС тржишта у целини. Наиме, ОТС тржиште у Србији је динамично и конкурентно, и на њему долази до раста првенствено на основу патологије и лансирања нових производа, како би се задовољиле потребе пацијената/потрошача. Имајући у виду старосну структуру становништва и претпоставке да ће се терет трошкова за здравство померати са државе на пацијента, очекује се раст значаја лекова и третмана које плаћају сами пацијенти и значај превентивне медицине, што ће даље довести до раста ОТС тржишта.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да предметна концентрација има карактеристике хоризонталног спајања, те њеним спровођењем долази до преклапања и кумулације тржишних удела на утврђеним релевантним тржиштима. Спровођењем ове концентрације, тржишни удео учесника концентрације ће бити /20-30% на тржишту експектораната (R5C). Вредност тржишта антиспазмодика и антихолинергика (АЗА) је релативно мала ако се посматра вредност продаје у другим фармацеутским секторима. Тржишни удео подносиоца се током година смањује, да би у претходној 2015. години, био /0-5%, са минималним приходом од око [...] евра, при чему су и тржишна учешћа конкурената стабилна. Из овога даље произлази да промена тржишног учешћа неће бити битна односно неће довести до битне промене структуре релевантног тржишта. Код оцене ефеката, Комисија је имала у виду да учесници концентрације у Србији нису вертикално интегрисани односно нису истовремено учесници на нисходном или усходном тржишту. Анализирајући структуру релевантних тржишта, Комисија је даље закључила да се ради о развијеним тржиштима повољне структуре, коју одликује значајан број учесника, при чему су присутне водеће светске компаније значајне економске снаге.

Из утврђеног чињеничног стања може се закључити да не постоји забринутост у погледу било ког критеријума за оцену дозвољености концентрације из чл. 19. Закона.

Имајући у виду све напред наведено, као и све друге наводе у пријави, закључено је да спровођење предметне концентрације неће значајно ограничити, нарушити или спречити конкуренцију на тржишту Републике Србије или његовом делу, пре свега стварањем или јачањем доминантног положаја, односно да је предметна концентрација дозвољена у смислу чл. 19. Закона. Из тог разлога, одлучено је као у ставу првом изреке овог решења.

Одлука у ставу другом донета је применом чл. 65. ст. 5. Закона о заштити конкуренције као и чл. 2. ст. 1. тач. 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у претходној обрачунској години.

Поука о правном средству

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

П.О. ПРЕДСЕДНИКА КОМИСИЈЕ

Марко Обрадовић, члан Савета Комисије